

ХЕРСОНЩИНА. АРТ-СПРОТИВ

Літературний альманах

Одеса • 2023 • Олді+

УДК 82-194
ХЗ9

Херсонщина. Арт-спротив : літературний альманах /
Укл. Юлія Майстренко, Альона Мовчан. – Одеса : Олді+,
2023. – 172 с.

ISBN 978-966-289-702-9

ХЗ9

"Херсонщина. Арт-спротив" – це спільний проєкт письменницько-музичного заходу "Поетична шафа" та мистецького проєкту "ЛітTERRA без меж"/"LitTERRA ohne Grenzen". У книзі представлені вірші про Херсонщину, Херсон, херсонців, написані після 24 лютого 2022 року.

Тут можна знайти рядки як професіоналів, так і початківців. Загалом долучилися п'ятдесят чотири автори. Це жителі Херсонщини, різних регіонів України й інших держав, які словом задокументували жахіття війни: окупацію, поневіряння людей, змушених покинути свої домівки, звільнення Херсона і частини області.

Автори поділились не тільки поетичними рядками, а й відповіли на питання: "Що особисто для мене змінилося після початку повномасштабного вторгнення?"

Унікальність книги в тому, що в ній представлені фото Херсона й частини області, зроблені під час окупації та після звільнення від російських загарбників.

УДК 82-194

- © Юлія Майстренко, Альона Мовчан,
(ідея проєкту, упорядкування), 2023
- © Надія Теленчук (обкладинка), 2023
- © Віктор Братан, Дмитро Плотніков,
Марина Сакара (фотооформлення), 2023

ISBN 978-966-289-702-9

ЮЛІЯ МАЙСТРЕНКО

організаторка мистецького проєкту
"LitTERRA без меж" / "LitTERRA ohne Grenzen"

Херсон і Херсонщина показали, яким насправді може бути спротив. Спротивом Херсонців захоплювався і захоплюється весь світ. Вони виходили, озброєні лише жовто-блакитними прапорами і непохитною вірою в серцях, проти танків і вогнепальної зброї. Вони допомагали ЗСУ, вони розклеювали листівки, незважаючи на загрозу потрапити "на підвал"... А ще Херсонці чинили спротив Словом.

І дуже важливо, щоб це Слово почули і відчули. Кожна поезія, яка увійшла до збірки, особлива і важлива. Кожна несе в собі емоції та переживання.

Я дуже рада, що маю можливість бути причетною до книги, присвяченої моєму рідному Херсону і неймовірно мужнім Херсонцям.

АЛЬОНА МОВЧАН

організаторка
письменницько-музичного заходу "Поетична шафа"

Кожен культурний проєкт – це черговий крок до перемоги у битві за свідомість українців. Вірші, які ми зібрали в цій книзі, написані тут і зараз, вони з точністю передають емоції та думки авторів під час повномасштабного вторгнення росії в Україну.

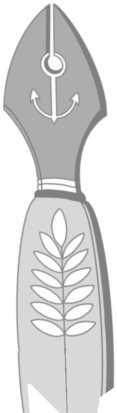
Сподіваюся, що колись тексти перекладуть англійською, французькою, польською, іспанською, італійською, турецькою та багатьма іншими мовами, аби весь світ зміг осягнути, скільки горя випало на долю нашого народу.

Довгий час я ловила себе на думці: кому потрібна творчість, коли людям немає що їсти? Але зараз розумію: ніщо так не насичує, як мистецтво! Озброєні українським словом, ми впораємось зі всіма труднощами! А вірші з цієї книги стануть унікальними свідченнями арт-спротиву незламних херсонців!

IRYNA GRUNDE

Війна увірвалася в моє життя потужним вихором нищівного болю, сум'яття і тваринного жаху. У 2020 році за покликом серця я переїхала до Німеччини. А моя велика родина і нині проживає по всій Україні: Рівненщина, Херсонщина, Київщина, Запоріжжя... Мої рідні опинилися в окупації. Я щогодини телефонувала мамі, брату, близьким і друзям, а вони мені... Перші дні і тижні, напевно, стали особливо важкими для кожного з нас... Я почувалася абсолютно нікчемною і розбитою. Навіть не пам'ятаю, в яку мить взяла себе в руки, коли змогла тверезо мислити. Адже розуміння своєї безпорадності, того, що я аж нічим не можу допомогти своїм близьким і рідним, буквально вбивало мене. Все, що я могла, це говорити, з відстані понад дві тисячі кілометрів. І мій чоловік дуже підтримував мене в ті перші страшенно напружені дні, і, звісно ж, дотепер. Він організував збір коштів, допомоги, ми разом із дітьми давали інтерв'ю місцевим виданням, їздили на мітинги і демонстрації, записалися у волонтерську групу нашого міста. Хоча мені і дотепер постійно здається, що я роблю недостатньо. Я намагалася бути практично всюди, де було хоч одне слово про Україну. До мене прийшло усвідомлення того, що я тут – один із мільйонів голосів моєї України. І нас, народ України, мають неодмінно почути! Кожного разу, коли мені доводилося читати свої поезії, брати участь у волонтерських заходах, вечорах пам'яті або говорити з друзями-німцями, чи з абсолютно незнайомими людьми, я знала, що їй від мене залежить, чи зможу я так (!) описати ту жахливу реальність в Україні, що люди неодмінно, в той же момент настільки сповняються переживаннями і співчуттям, що зможуть вплинути і на обсяги зборів та допомоги, і на суспільні процеси, і навіть на певні урядові рішення. Я чітко вирішила, що маю боротися тут, закордоном, так, як бореться мій народ в Україні. Коли я бачу, і чую, що роблять українці кожного дня, долаючи страх смерті, біль втрат, сотні і тисячі труднощів, я просто не маю права сидіти, склавши руки, закритися у своїх стражданнях і переживаннях. Мій народ для мене – нескінченна потужна енергія і захоплення! Воля до життя, жага перемоги і неймовірна мужність моїх співвітчизників дають мені сили і насагу. І я вірю усім серцем і всією душею, що Україна перемаже!

* * *

Я – змерзла грудка чорної землі...
Німа – від болю.
Холодна – від страху.
Мені не спиться
серед великої зими,
бо й степ мій тихий
від канонад оглух.

Я – змерзла грудка чорної землі!..
Все поле вкрито
"кривавими" снігами.
Я тут лежу в роз'ятреній ріллі...
Мені ж так хочеться
до моєї мами...

Я – грудка...
Грудка чорної землі!
Одна. Самотня.
І навіки змерзла.
Як зійде Сонце,
й залунають молитви,
Може, тоді
хоч на мить воскресну?..

*Übersetzung Steven Grunde /
Переклад на німецьку мову Стівен Грунде*

Ich bin ein Klumpen schwarze Erde
Gefroren, stumm vor Pein und Schmerz
Kalt, aus Angst im tiefsten Winter
berührt die Angst mein müdes Herz
Angst, die mich nicht schlafen lässt
vom Donner erfasst und Schnee durchnässt
während weit die Steppe unruhig bebzt

Ich bin ein Klumpen schwarze Erde
Gefroren, blutig deckt der Schnee das Feld
Die Kälte zieht mir in die Zehen
Lieg hier auf tobend Grund als Held
möchte doch zur lieben Mama schlafen gehen

Ich bin ein Klumpen schwarze Erde
Gefroren, einsam schwebt mein Geist davon
Frier' immer, wenn Gebete klingen
Die Kälte strömt ins Vakuum schon
Frier' auch, wenn hundert Sonnen brennen
Frier' auch, wenn sie am Tag aufgehen
Doch dann vielleicht, bestimmt nur dann
werd' ganz ich wieder auferstehen

* * *

Ходіть, послухайте, чи спить сьогодні Харків...
В якій колиці там колишуть немовля...
Живуть на вулицях лиш душі і примари!
Хрести стоять! Хрести...
Людей – нема!..

І Маріуполь не кричить, а тільки стогне...
і море піниться від болю і журби.
І захід розпинають на "тривоги",
Молися голосно!
Молись!
Молись...

Печуть залізом "золото" Херсона,
Серця палають, і плавні, і степи...
Яка страшна біда... яка гірка... солона...
Вже б'ють в набат!
Гляди ж бо!.. тільки, не проспи!..

Церкви стоять понурі і розстріляні,
Слізьми вмиваються образи святі...
І крик, і плач у стражденнім Києві –
Прийшла орда (до нас)...
О, двадцять перший вік!

Übersetzung von Stefan und Iryna Grunde /
Переклад на німецьку Стівен Грунде

Geh und hör' zu, wie schläft Charkiw heute?..
In welcher Wiege schaukelt ein Baby?..
Seelen und Geister in den Straßen...
Wo Kreuze stehen... so viele Kreuze...
Es gibt keine Menschen mehr, wo eben noch welche saßen...

Mariupol schreit nicht mehr, es stöhnt nur noch...
Das Meer schäumt laut vor Schmerz und Leid.
Alles Leben wird auf „Alarm“ gekreuzigt,
Sie beten so laut, sie beten doch
Beten noch...
Beten...

Das goldene Eisen von Cherson wird geschmolzen,
Herzen und Steppen brennen...
Was für ein schreckliches Unglück bleibt zurück... was für ein
bitteres... salziges...
Schon wieder Alarm, Familien trennen...
Nicht zurück schauen, nicht schlafen...

Kirchen stehen düster und zerschossen
Die Bilder der Heiligen mit Tränen weggespült
In Kyiv das Schreien, das Weinen flüsternd zu hören im Leid
Als die Horde kam...
Oh, das einundzwanzigste Zeitalter!

* * *

Нехай ці чорноземи родючі
рясно засіють хлібом...
Нехай проростає зерня
у скропленій кров'ю землі.

Повертайтеся, бузьки-лелеки,
Заспівайте у чистому небі,
Обійміть, білосніжні крила,
Потомлені душі людські.

Заспокояться ріки бурхливі,
Висохнуть сльози гарячі,
І будуть щасливі люди
в Україні квітучій моїй!

АЛЬОНА МОВЧАН

*В окупації були до 20 вересня, потім поїхали на підконтрольну. Син Добромир, який народився за місяць до повномасштабного вторгнення, за свої 12 місяців обігнув половину країни та поміняв 5 квартир, і це я не рахую хостелів та житла друзів, у яких ми також неодноразово зупинялись...
Напередодні свого 26-річчя дійшла до простої істини: кожен день – це привід для свята!*

23 КВІТНЯ

Весна не прийшла до Херсона...
Напевно, забула дорогу.
І місто моє напівсонне
Ворожі витоптують ноги.

Проймає підступна тривога:
Ми стомлені! Ми у полоні!

Херсон зупинився у часі –
Годинник показує п'яту.
Лютневі мотиви звучать ще –
Не хочу я святці займати.

Дивлюсь все на дату трикляту,
Коли ця війна почалася...

14 ЧЕРВНЯ

Пахне домом – далеким селом,
Що розкинулось в золоті балок,
Що омилось Дніпром величавим
І у серце корінням вросло.

Думка лине в далекі краї,
Залітає на кожну стежину
І ховається в тінь від калини,
Що садив колись дідо мені.

Відчуваю, як ніжна печаль
З голови витісняє тривогу.
Я згадала себе босоногу
У бабусиних теплих речах...

Сотні спогадів знов ожило –
З року в рік рідні стіни стрічали...
А тепер тільки сняться ночами –
Окуповане рідне село.

9 СЕРПНЯ

Місто тоне в серпневих сльозах,
А синоптики кажуть: дощі...
Вітер стука у вікна, пищить,
Наганяє тривогу і страх.

Місто плаче: свободи нема –
Затоптали підшви чужі!
Ніч молю, щоб до ранку дожить.
День за днем пролітають дарма.

Календар загорнувся у пил,
І годинник зажурено спить.
Хай веселка скоріш заяскрить,
Свої сльози щоб серпень спинив.

ПАМ'ЯТІ АРТЕМІЯ ЯКИМЕНКА

Двісті діб як триває зима –
Лютий люто латає серця.
Ти молитись за нас обіцяв –
Молитов і тебе більш нема...

Світ безчесний – то догма гірка.
Мир для мирних – ілюзія мрій.
Закарбую твій образ святий
І проллю в поетичних рядках.

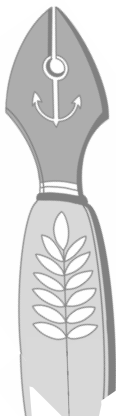
Б'є у скроні пекельна зима.
Ти рубіж перетнув надважкий
І вже знаєш, що скажуть зірки.
Серце рветься – тебе більш нема!

Є лиш пам'ять та скорбні рядки...

АНАТОЛІЙ МАНУЩАК

Перші дні війни найжахливіші, коли за тиждень захопили Херсон. При відступі чомусь наші військові не зірвали Антонівський міст. Зрада? Залишатися у місті було ризиковано, зважаючи на мою журналістську діяльність і патріотичну позицію, що відома багатьом. Але я подумав, що Бог не видасть, а російська свиня не з'їсть. Більш того, після утворення Мінкультом України сайту "Поезія Вільних" опублікував там 30 віршів під своїм прізвищем. В окупації я узнав справжню ціну свободи. Так огидно було бачити донбаських недомірків на ринку, у добротній формі москальських виродків на блокпостах, де вони виводили з тролейбусів і маршруток наших молодих, красивих хлопців, змушували роздягатися до пояса, ставили на коліна. Не прощу! Не забуду, як жінка виклала у мережу кадри із бузкового парку. Наших хлопців з тероборони з коктейлями молотова розстріляли російські панцирники. Шматки тіл на гілках, в кущах. Не прощу! Колаборанти здавали сусідів-атошників, народні артистки співали на красній площі і на сценах Херсона, телевізійний

канал втв став в ефірі рупором окупантів. Не прощу! Херсон зустрів ворога мітингами. Особливо мене вразив чоловік, який злетів на панцирник з синьо-жовтим прапором. Як радісно було йти поруч із земляками в десятитисячній колоні від площі Свободи до парку Слави. Рашисти з танків і БМП дивились з подивом і злістю. Вони не очікували такого прийому. Тоді я написав:

Херсон повстав. Херсон стояв стіною.
І окупант у панцирник сховавсь.
Він був йому і домом, і труною,
Що повезе на схід в останній раз.

Херсон давно зарекомендував себе найпатріотичнішим містом на півдні і сході України. Достатньо переглянути результати парламентських виборів. А потім почалися розстріли мітингів, переслідування активістів, волонтерів. Бажана Свобода прийшла 11 листопада. Я з дружиною Оленою майже бігли по темних вулицях, коли почули звістку, що наші в місті. Хотілося обійняти, подякувати мужнім воїнам. Але було кілька розвідників на даху кінотеатру "Україна". Зате на площі Свободи вирував натовп людей. В основному це були старші підлітки, яких я мало помічав на вулицях під час окупації. Палало велике багаття, співали Гімн України, кричали відомі гасла, славили ЗСУ, а по проспекту під звуки клаксонів із яскравими фарами безперервно рухались машини. Наших воїнів зустріли на другий день. На блокпосту в тролейбус зайшов стрункий молодик. Всі кинулися обіймати його. Від несподіванки він трохи розгубився і навіть не відразу згадав, що важливого хотів сказати. Безмежна радість, ейфорія, повернення свободи святкував Херсон. Цього не забути ніколи!

МОРСЬКИЙ ПІХОТИНЕЦЬ

24 лютого 2022 року морпіх, сапер Віталій Скакун,
щоб зупинити російську колону танків біля Генічеська,
підірвав міст і себе. Нагороджений званням
Героя України (посмертно).

Пісок до мушель сиплеться з верхом,
Із лагідного моря п'є Генічеськ
І над Азовом дихає теплом,
І сонячним здається навіть ніччю.

За рибою, за морем, по ропу
З північних областей спішать в Генічеськ.
У хвилях заколисує добу
Рибальський човен, геть не героїчний...

По-чорному у бруді і в диму
Зайшла до міста войовнича раша.
Щоб день майбутній ніс на крилах тьму
Від привидів давно позавчорашніх.

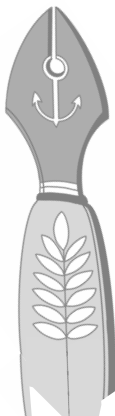
Серійного убивці посланці,
Якого світ допоки ще не спекався,
Пішли крізь реп'яхи і якірці
По степу,
щоб потрапити до пекла.

Казала жінка їм: в кишень кладіть
Полів родючих соняху насіння,
Щоби коли поляжете умиць,
З кісток
насіння проросло в Росії.

Щоб пам'ять залишилась назавжди
Про ціну зради і про ціну крові,
Що в течії дніпровської води
Або застигла на пробитій скроні.

Рашистські танки дерлися на міст,
Не встигли відступити чорноморці.
Круки із криком позлітали з місць
І почорніло приазовське сонце.

Невже служити можна без звитяг?
Невже життя чужинцям на поталу?
Він біг на міст – сапер, морпіх Віталій,
Матрос з латинським іменем "життя".

І подумки братам не дорікнув,
Коли усе вирішували миті.
Вже лютий зазирнув
в його весну,
Та не судилось до весни дожити.

Бог бачив зверху, як він стрімко біг,
Хрустів пісок під берцями, мов стебла.
Біг по мосту нескорений морпіх,
Щоб з ним злетіти у безсмертне небо.

ЧОРНОБАЇВСЬКИЙ БАБАК

У селі Чернобаївка під Херсоном російські війська, захопивши аеродром, розмістили тут свої гелікоптери. Українська артилерія знищила ворога. Але той ще тридцять разів з маніакальною упертістю гнав сюди техніку. І кожного разу її розбивали вщент наші артилеристи.

В Чернобаївці війська
День згадали бабака.
Уночі всі гвинтокрили
Синім полум'ям горіли,
Бо отримав окупант
В баки не один снаряд.
Але спробували вдруге
Росіяни недолугі
Розмістити для польотів
Понад тридцять вертольотів.
Після артатаки наших
Погоріла знову раша.
Кажуть дядько Чернобай
Захищає рідний край,
Свого часу недаремно
Він був знаний характерник,
Але навіть наш козак
Не очікував ніяк,
Щоб утретє... вп'яте... всьоме
Сіли на аеродромі.

Мабуть рашівські війська
Люблять фільм про бабака.
Коли сіли в восьмий раз.
Стало ясно – це маразм
І Чорнобильський синдром,
Що страшніший за фантом.
В світі став відомим так
Чорнобаївський бабак.

КАЛАНЧАЦЬКІ ГУСИ

*18 березня біля Каланчака на Херсонщині
російський винищувач, атакований
зграєю гусей, упав у болото.*

Ніс літак, як безкарний хижак,
Смерть, приховану в кожній ракеті.
Він летів, щоби сіяти жаж,
Щоб невинним в стражданнях померти.

Виглядала весна з-під пера,
Над деревами хмари загусли.
Із далеких країв до Дніпра,
В Каланчак поверталися гуси.

І довіривши долю вітрам,
Розігнавшись у ріднім просторі,
Дикі гуси пішли на таран.
І заглухли ворожі мотори.

Щось двигун прохрипів, але здавсь.
Вийшов час, щоб чинити супротив.
Впав в болото винищувач-ас,
Саме місце йому у болоті.

Крила інший вожак розгорнув
І політ над степами очолив.
Захистивши у небі весну,
Розлетілося пір'я червоне.

ХЕРСОН. ТРАВЕНЬ

Місто моє, якщо знаєш, скажи мені,
Коли ми, нарешті, здобудемо волю?
А поки хмари, дощем знежирені,
Сохнуть з білизною тітоньки Олі.

Поки в мережах ворожать оракули...
І все ж, з півоніями чекати легше.
Наче з Японії,
  прийшла сакура
До лікарні Євгена Карабелеша.

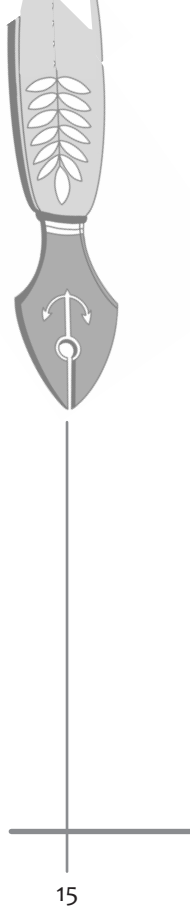
Бабусі сумують за дитячими голосочками,
Час дуже стрімко тікає.
Місто старіє, коли дівчатка і хлопчики
Залишають його з батьками.

На блокпосту поблизу автобуса
По пояс хлопці стоять роздягнені.
Орки шукають, як Крим на глобусі,
Тату тризуба чи крила янгола.

У міській раді вікна вогнем посічені,
Угору дивитись не сила.
Скло біля пошти зібрали, як свідчення,
Вибуховості російських посилок.

Ми залишилися жити по-чесному
В місті, де наша душа міститься,
Де Потьомкін став справжнім Грицьком Нечесою:
Синьо-жовтий прапор тримав два місяці.

Поки в парку рашистів опудала,
В їх магазинах війни насіння.
Херсон тримається, бо за буднями
Буде неділя і Воскресіння.

ВІЛЬНИЙ ХЕРСОН

11 листопада 2022

На площі неволю палили в багатті:
Російські брехню і терор.
І хлопці стояли навколо, як браття,
І гімн України співали завзято
До поки невидимих зорь.

І повз постамент, що лишивсь без скульптури,
Ішов молодий корабел.
Світилась вогнями святковими фура,
В Херсон поверта АТБ.

Машини гучніше ввімкнули клаксони,
І прапор вітав прапорець.
Свята Олександра озвучила дзвоном
Биття українських сердець.

Немов із Олімпу, із кінотеатру
Боєць бачив площу усю.
І чула до ночі глибокої ватра
Гучне: ЗСУ! ЗСУ!

І вільні, і вірні прадавнім святиням
Раділи обіймам міцним.
І звично звучало "Херсон – Україна!",
Та хто ж сумнівався у тім?!

А місяць з полону звільнявся поволі,
З Дніпра зачерпнувши води.
На площі Свободи спалили неволю,
Щоб воля була назавжди.

ТРИМАТИ СТРИЙ

За рідну Україну
Іде кривавий бій.
Незламний і єдиний
Тримайте, хлопці, стрій.

Аби сконать росії
У битві світовій,
Народ додасть вам сили.
Тримайте, хлопці, стрій.

Вам сили дасть дитина,
Бо все життя у ній.
За дорогу родину
Тримайте, хлопці, стрій.

Дадуть вам силу хвилі
Дніпро, Десна і Стрій.
За Україну вільну
Тримайте, хлопці, стрій.

Вам треба жити довго,
Бо ще багато мрій.
Долаючи дорогу,
Тримайте, хлопці, стрій.

З вас кожен незабутній
У боротьбі святій.
Сьогодні за майбутнє
Тримайте, хлопці, стрій.

01.05.2022

АННА СЛАВИЧ

10 квітня через російську окупацію я була вимушена разом з родиною покинути рідний дім. В селі залишились мої батьки та бабуся, яких я не бачила півроку до моменту визволення мого села Золота Балка. Війська російської федерації знищили батьківський дім, де я народилась, понівечили будинок культури, в якому працюю вже 10 років та зруйнували школу, в якій свого часу навчалась я і зараз навчається моя донечка. Я не бачила свій будинок довгих 9 місяців... Мрію повернутись додому задля відродження рідного села, зокрема культурних надбань і традицій. Вірю в Збройні Сили України, молюсь за наших героїв і чекаю на Перемогу!

* * *

Ви не стріляйте, "братя", по братах!
Хоч ми уже й не будемо братами...
В історії пекучих сторінок
Ви лишітесь назавжди ворогами.
Синами сатани, убивцями дітей!
Вас проклинають матері України!
Заради кого і чиїх ідей
Міста перетворили на руїни?
Які співали колискові вам?
Чому навчала матушка-расія?
Тікайте, хлопці, до російських мам,
Бо вирушите звідси в домовинах!
Мовчить Європа, очі закрива.
Та чує Бог молитви і благання
Настане день. Закінчиться війна.
Для нас – найкращий, а для вас – останній.

07.03.2022

* * *

Мій рідний краю, сонечком зігрітий,
Позаростали вже твої стежки...
Роз'їхалися ми по всьому світу,
Та вдома знов чекають нас батьки.
Війна усіх нас підло розлучила

З тобою, моя Балка Золота...
Я і не знала, як тебе любила,
Моя найкраща, рідна сторона!
Війна усім нам швидко показала:
Немає щастя десь на чужині!
Раніше навіть я не уявляла,
Наскільки дороге село мені.
Моя домівка, краю калиновий,
Дніпро величний, золоті поля...
Там, де співала мама колискову,
Село, де я щасливою була!
Де під вікном квітчалася калина
І школа зустрічала дітлахів.
Золота Балка, ти – моя родина,
Козацький край, земля моїх батьків.
Чекай мене, маленька Батьківщино!
Я щиро вірю – скоро повернусь!
Приїду, притулюся до калини,
Батькам низенько в ноги поклонюсь.
Пройдуся знов по вулиці рідненькій,
Зайду у двір, що так на мене жде!
Як міцно обійму я батька й неньку,
В той ясний день, коли війна мине!
Коли прийде Велика Перемога,
Засяє сонце в небі голубім!
Яка щаслива буде та дорога,
Що поверне усіх у рідний дім!
Сьогодні щиро, любі золотяни,
Вітаю вас із звільненням села!
Я миру й Перемоги вам бажаю,
Щоб назавжди закінчилась війна!

02.10.2022

* * *

Розбуди мене, Боже, від сну,
Що півроку тривожить ночами.
Цей мій сон про жахливу війну,
Де літають ракети над нами.

Ти прости мене, Господе мій,
Що в буденних життєвих тривогах,
У щоденній своїй суєті
Забувала до тебе дорогу.
Що до храму твого не прийшла
І молилась до тебе я мало,
Що жалілась тобі на життя
І дари твої не цінувала.
Ти пробач мене, Боже, молю,
Що жалілась тобі на турботи.
І усе, чого зараз прошу –
Щоб зігрілися хлопці в окопах...
Щоб додому вернулись живі!
Це єдина молитва до Бога!
Щоб замовкли тривоги усі
І настала для нас Перемога!
Ворогів наших ти покарай
За дітей безневинно убитих.
Захисти український наш край!
Скільки крові за нього пролито...
Ти пробач і помилуй усіх,
Хто в молитві до тебе схилювся.
Збережи український наш рід,
Що не здався, хоч трохи втомився...
Розбуди мене, Боже, молю!
Покаяння прийми найщиріші.
Зупини цю жахливу війну!
Щоб усі ми жили, як раніше...

03.11.2022

* * *

Матуся з батьком гірко плачуть,
А з ними плаче все село...
Ми втратили тебе, козаче...
Тебе забрало в нас пуйло!

Дай Боже, щоб воно згоріло
В пекельному страшнім вогні,
Щоб кров'ю власною вдавилось
Найгірше падло на землі!

Слова не просто підібрати,
Бо розривається душа...
Ми будем вічно пам'ятати
Спортсмена нашого Сашка.

Як ти яскраво посміхався
У нашім рідному селі.
І до загину залишався
Ти патріотом у житті.

Тепер пішов в далеку вічність
У День Соборності святий.
Наш захисник, цей біль одвічний...
Бо ти ще дуже молодий!

Звільняв ти рідний наш Херсон,
І це ніколи не забути!
Як хочеться, щоб це був сон,
Та нам тебе не повернути...

22.01.23

Кінець ознайомчого фрагменту.

**Повну версію книги можна переглянути, завітавши до
бібліотеки.**